

Andrzej Milczanowski

Prawnik, w okresie PRL prokurator, uczestnik opozycji politycznej. Wybitny działacz NSZZ „Solidarność”.

W stanie wojennym kierował strajkiem w stoczni szczecińskiej. Aresztowany i skazany na 5 lat pozbawienia wolności. W sierpniu 1988r roku był jednym z przywódców kierujących strajkiem w Porcie Szczecińskim.

Uczestnik Okrągłego Stołu.

Po upadku komunizmu Szef Urzędu Ochrony Państwa, a w latach 1992 – 1995 minister spraw wewnętrznych.

W momencie tworzenia służb specjalnych wolnej Polski - Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Centralnych, decydujący o zatrudnianiu w UOP byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa w oparciu o kryterium zawodowej i etyczno – moralnej przydatności dla potrzeb demokratycznego państwa.

Sugestie

dotyczące możliwych działań w obronie praw polskich obywateli Unii Europejskiej

W związku z przyjęciem w dniu 16 grudnia 2016 roku represyjnej ustawy emerytalnej wobec byłych funkcjonariuszy polskich służb specjalnych należy rozważyć możliwość:

1. zaskarżenia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 roku po raz drugi drastycznie obniżającej emerytury i renty funkcjonariuszom, którzy pełnili służbę w organach bezpieczeństwa PRL, również tym – którzy po 31 lipca 1990 roku podjęli służbę w niepodległej Polsce, które to przepisy łamią zarówno Konstytucję RP, jak też prawo unijne, a w szczególności naruszają wartości, o których mowa w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana);

2. zabezpieczenia skargi – przez zobowiązanie władz państwa polskiego do wypłacenia rent i emerytur funkcjonariuszom, o których mowa wyżej – w wysokości ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed 16 grudnia 2016 roku.

Sytuacja bieżąca

1. Wymieniona wyżej ustawa z 16 grudnia 2016 r. drastycznie obniżyła emerytury i renty tysiącom funkcjonariuszy, o których mowa. Większość z nich od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalnego MSWiA złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie.
2. Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt XIII 1 U 326/18 zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym dotyczącym:
 - a) zgodności z Konstytucją zmian dokonanych w ustawie z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy....(tekst jednolity z 6 maja 2016 r. – Dz.U. z 2016 r. poz. 708) – przepisami ustawy z 16 grudnia 2016 r.;
 - b) zgodności z Konstytucją art. 1 i 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. z uwagi na sposób i tryb uchwalenia zaskarżonych przepisów oraz wątpliwości, czy spełnione zostały merytoryczne przesłanki do ich uchwalenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego „...zachodzi uzasadniona wątpliwość czy ustawa emerytalna w brzmieniu nadanym mocą art. 1 ustawy nowelizującej z grudnia 2016 roku nie jest sprzeczna z art. 2 Konstytucji, proklamującym zasadę demokratycznego państwa prawnego, zawierającym zasady stanowiące trzon państwa demokratycznego i prawnego, takie jak: zasada ochrony praw nabytych, zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. ...”.

W innym miejscu Sąd Okręgowy stwierdza: „... mogą powstać wątpliwości, czy nie łamie zasady zaufania do państwa i prawa prawodawca, który po raz drugi obniża świadczenia

emerytalne i rentowe tej samej grupie osób, przy czym – czyniąc to po raz drugi – zdaje się naruszać szereg zasad i wartości konstytucyjnych, w tym w szczególności w 2016 roku przekraczając dozwolone Konstytucją RP, standardami międzynarodowymi oraz nakreślone w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 lutego 2010 r. granice, naruszając istotę prawa do zabezpieczenia społecznego. Czy zasługuje na zaufanie prawodawca, który obniża świadczenie emerytalne i rentowe funkcjonariuszom, którzy wypracowali je również po 31 lipca 1990 r., w służbie niepodległej Polsce, świadczonej na takich samych zasadach, na jakich wypracowywali je po raz pierwszy funkcjonariusze przyjęci do służby po tej dacie. Takie działanie wydaje się mieć charakter represyjny i dyskryminacyjny. ...”.

Sąd Okręgowy również stwierdza: „... Podobnie można ocenić obniżenie wprowadzone w art. 15c ust. 1 pkt 1 podstawy wymiaru do 0,0% za każdy rok służby do 31 lipca 1990 r. Jest to wskaźnik niespotykany na gruncie żadnej innej regulacji w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych i jego wprowadzenie w związku z tym może naruszać zasadę zaufania obywatela do państwa i prawa (a także zasadę równości wobec prawa). Może bowiem stanowić to środek nadmierny i nieusprawiedliwiony żadnymi okolicznościami. ...”.

Sąd Okręgowy w Warszawie, dokonując wnikliwej analizy przepisów ustawy z 16 grudnia 2016 roku wykazał zasadniczą niezgodność jej przepisów z Konstytucją, z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, z wielostronnymi umowami międzynarodowymi wiążącymi Polskę, m.in. z art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) oraz z art. 14 ust. 7 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (MPPOiP).

Do obecnego czasu (połowa stycznia 2019 roku) Trybunał Konstytucyjny nie wyznaczył terminu rozpoznania pytań Sądu Okręgowego.

Podnieść należy zasadnicze wątpliwości co do obecnego prawnego umocowania Trybunału Konstytucyjnego i związanego z tym braku skuteczności wydawanych orzeczeń. Wynika to m.in. z faktu sprzecznego z prawem wyboru 3 sędziów Trybunału Konstytucyjnego przez obecny Sejm, w którym bezwzględną większość posiada partia Prawo i Sprawiedliwość – w miejsce 3 sędziów prawidłowo wybranych przez Sejm poprzedniej kadencji, od których Prezydent RP nie przyjął ślubowania.

Jak wyżej zaznaczono, do chwili obecnej nie został wyznaczony termin rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny pytań postawionych przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

W międzyczasie Trybunał Konstytucyjny wydał orzeczenia w innych sprawach, które wpłynęły do Trybunału później, niż pytania Sądu Okręgowego w Warszawie.

W tej sytuacji wskazana wyżej zwłoka w rozpoznaniu tych pytań wydaje się być nieprzypadkowa ze strony osób kierujących Trybunałem, których – jak widać – nie obchodzi los kilkudziesięciu tysięcy emerytów i rencistów mundurowych, którym ponownie drastycznie obniżono emerytury i renty, w zasadniczy sposób podważając podstawy ich egzystencji. Zauważyć trzeba, że dotyczy to w przeważającej większości ludzi starych, często

chorych, których emerytura wynosi obecnie – po waloryzacji – 878 zł netto miesięcznie (około 205 EURO) zaś renta jeszcze mniej.

W opisanym wyżej stanie rzeczy konstytucyjne prawo „...do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez uzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd ...” (art. 45.1. Konstytucji RP) – jest fikcją.

Możliwe działania

W świetle przedstawionych wyżej okoliczności należy rozważyć podjęcie działań w kierunku uzyskania politycznego wsparcia liderów opozycji, europarlamentarzystów, ewentualnie innych osób dla koncepcji zaskarżenia przez Komisję Europejską do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu przepisów ustawy z 16 grudnia 2016 r., łamiącej w zasadniczy sposób nie tylko przepisy Konstytucji RP, ale również prawo unijne. Przecież takie podstawowe prawa i zasady jak prawo do niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu, jak zasada ochrony praw nabytych, zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasada równości wobec prawa – są nie tylko prawami i zasadami Konstytucji RP, ale również prawami i zasadami Unii Europejskiej.

Wraz z zaskarżeniem przez Komisję Europejską do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu przepisów ustawy z 16 grudnia 2016 r. powinien być postawiony wniosek o zabezpieczenie skargi przez zobowiązanie władz państwa polskiego do wypłaty rent i emerytur funkcjonariuszom, o których wyżej mowa w wysokości ustalonej przez przepisy obowiązujące w tej mierze przed 16 grudnia 2016 r. Podkreślenia wymagają zwłaszcza następujące okoliczności:

1. Przepisy wymienionej wyżej ustawy z 16 grudnia 2016 r. w istotny sposób naruszają wartości, o których mowa w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana). Szczegółowo i konkretnie wykazał to Sąd Okręgowy w Warszawie w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt XIII 1 U 326/18 (postanowienie w załączeniu).
2. Jak wyżej wskazano, istnieją zasadnicze wątpliwości co do obecnego prawnego umocowania Trybunału Konstytucyjnego m.in. w związku z faktem sprzecznego z prawem wyboru 3 sędziów tego Trybunału przez obecny Sejm, w miejsce 3 sędziów prawidłowo wybranych przez Sejm poprzedniej kadencji, od których obecny Prezydent RP nie przyjął ślubowania.

Według oficjalnej informacji został wyznaczony skład orzekający Trybunału Konstytucyjnego do rozpoznania wspomnianych wyżej pytań Sądu Okręgowego w Warszawie.

Do składu orzekającego zostali wyznaczeni:

- Sędzia Julia Przyłębska - jako przewodnicząca,

- Sędzia Justyn Piskorski - jako sprawozdawca,
- Sędzia Leon Kieres,
- Sędzia Stanisław Rymar,
- Sędzia Jarosław Wyrembak.

Zarówno Pan Justyn Piskorski jak też Pan Jarosław Wyrembak zostali wybrani na sędziów Trybunału Konstytucyjnego sprzecznie z prawem, co wyżej wskazano.

W tej sytuacji, skoro skład orzekający został niewłaściwie, sprzecznie z prawem obsadzony, zachodzić będzie nieważność postępowania i wydane przez taki skład orzeczenie nie będzie miało żadnej mocy prawnej.

Funkcjonariusze, którym ustawa z 16 grudnia 2016 r. drastycznie obniżyła emerytury i renty, nie powinni ponosić negatywnych skutków tego stanu rzeczy. Do tej pory zmarło kilkuset funkcjonariuszy, którzy wnieśli do Sądu odwołania od krzywdzących ich decyzji emerytalnych i rentowych wydanych na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Kilka tysięcy emerytowanych funkcjonariuszy oczekuje bezskutecznie na rozstrzygnięcie przez sąd ich odwołań.

W razie niewystąpienia przez Komisję Europejską ze skargą do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu w sprawie będącej przedmiotem niniejszych rozważań zaistnieje sytuacja patowa, a czas oczekiwania na merytoryczne rozstrzygnięcia odwołań funkcjonariuszy wydłuży się niepomiaralnie.

Z całą mocą trzeba raz jeszcze podkreślić, że w takiej sytuacji prawo obywateli do bezstronnego i niezawisłego sądu okaże się fikcją.

Gdyby zaistniała potrzeba zapoznania się z treścią cytowanych aktów prawnych i dokumentów, zostaną one dostarczone w języku angielskim.

Andrzej Milczanowski

Szczecin, 18 stycznia 2019 r.